

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou v právní věci žalobce: **N. V. T.**, zastoupený JUDr. Marošem Matiaškem, advokátem se sídlem Rumunská 28, 120 00 Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2014, č. j. OAM-55/LE-BE03-HA08-2014,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci JUDr. Maroši Matiaškovi, advokátu se sídlem Rumunská 28, 120 00 Praha 2, se přiznává odměna ve výši 6 800 Kč, která mu bude vyplacena ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto ustanovení z účtu Krajského soudu v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 15. 5. 2014, č. j. OAM-55/LE-BE03-HA08-2014, rozhodl žalovaný podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“), o neudělení mezinárodní ochrany žalobci. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by bylo možné podřadit pod důvody pro udělení azylu taxativně vyjmenované v § 12 zákona o azylu, ani nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu.

Toto rozhodnutí žalobce napadá žalobou, v níž namítá porušení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a porušení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, a navrhuje, aby bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

Žalobce uvádí, že žalovaný nezohlednil a blíže se nezabýval tím, že žalobce má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Žalobce požádal o mezinárodní ochranu, protože ve Vietnamu, kde žije jeho manželka a syn, má dluhy. Žalobce se tak domnívá, že z důvodu svého ekonomického statusu je příslušníkem sociální skupiny osob, které žijí v chudobě a jsou sociálně vyloučené. K tomu žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004-60, a čl. 10 odst. 1 písm. d) a Směrnicí Rady č. 2004/83/ES. Dle názoru žalobce se žalovaný nijak nezabýval a nevypořádal se skutečností, že osobám sociálně vyloučeným hrozí stigmatizace ve společnosti, pronásledování veřejnými činiteli a diskriminace ze strany veřejných orgánů. Právě pro odůvodněný strach žalobce z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině žalobce naplňuje důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

Za druhé žalobce vytýká žalovanému, že se nedostatečně vypořádal s otázkou možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Žalovaný totiž nezohlednil, že žalobce v případě návratu do vlasti bude vystaven nebezpečí chudoby. Vietnam nemá rozvinutý systém péče o chudé, kteří tvoří 21 % celkové populace. Na tento jev poukazuje i Světová banka své zprávě Well Begun, Not Yet Done: Vietnam's Remarkable Progress on Poverty Reduction and the Emerging Challenges. Žalovaný sám ve svém rozhodnutí dospívá k závěru, že ve Vietnamu je palčivým problémem nárůst obyvatelstva a chybějící politika zaměstnanosti, avšak pokud by žalobce v případě návratu do vlasti nemohl najít zaměstnání, nelze toto přičítat azylově relevantním důvodům. K tomu však žalovaný dle názoru žalobce neuvedl žádnou úvahu, přičemž podle zpráv opatřených žalovaným nejde jen o obecnou situaci na trhu práce, nýbrž o systémový problém chudoby a sociálního vyloučení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a obsah správního spisu a poukázal na to, že žalobce z Vietnamu odcestoval v roce 2007 z ekonomických důvodů. Svou žádost o udělení mezinárodní ochrany podal dne 27. 3. 2014 z ekonomických důvodů, a aby si v České republice legalizoval pobyt a mohl tak vydělat nějaké peníze. Pak by se dle svých slov vrátil do Vietnamu, kde by se věnoval politice a sociální práci. Ve Vietnamu si udělal dluh, zčásti u banky a zčásti u přátel. Z vlasti odcestoval s platným cestovním pasem a pracovním vízem platným do konce května 2008. Poté se v České republice zdržoval nelegálně. Dříve o mezinárodní ochranu nežádal. O možnosti podání takové žádosti se dozvěděl při zadržení policií dne 15. 3. 2014. Žalobce ve své vlasti nikdy nebyl trestně stíhán a neměl potíže se státními orgány. Žalovaný znovu zopakoval, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by bylo možné podřadit pod důvody pro udělení azylu taxativně vyjmenované v § 12 zákona o azylu, ani nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu.

Žalovaný dále zdůraznil, že pokud žalobce pocíťoval své důvody k odchodu z vlasti za natolik palčivé, mohl o azyl požádat bezprostředně po své příjezdu do České republiky, což neučinil. K tomu žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004-50. Proto žalovaný dospěl k závěru, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podaná až dne 27. 3. 2014 je ryze účelová. K tomu žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, jenž podporuje závěr žalovaného, že žalobce uváděné skutečnosti nejsou azylově relevantní a jsou pouze zástupným důvodem pro legalizaci pobytu žalobce na území České republiky.

Žalovaný poskytl žalobci možnost seznámit se obsahem informací uváděných v podkladech pro rozhodnutí. Tuto možnost žalobce využil a chtěl se seznámit s informacemi o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti. Žalobce dále nenavrhл další podklady pro rozhodnutí a proti shromážděným podkladům neměl námitek. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí dle svých slov velice podrobně zabýval doplňkovou ochranou.

Žalovaný navrhl žalobu zamítnout.

Ze správního spisu vyplývá, že žalobce podal dne 27. 3. 2014 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Dne 31. 3. 2014 s ním byl proveden pohovor a dne 23. 4. 2014 byl seznámen s podklady pro rozhodnutí. V průběhu správního řízení žalobce uvedl, že je státním občanem Vietnamské socialistické republiky, národnosti kinh, je ženatý, jeho rodiče žijí Vietnamu, stejně tak jeho manželka a syn. Do listopadu 2007 žil ve Vietnamu, pak žil na různých městech v České republice, naposledy v Plzni. Ve Vietnamu podnikal v zemědělství, v České republice obsluhoval v restauraci nebo pracoval jako dělník na stavbě. Nemá žádné peníze, nepobírá žádné dávky. V listopadu 2007 odjel z Vietnamu ekonomických důvodů. Letěl do Dubaje a odtud přes Rakousko do České republiky. V České republice je poprvé, chtěl zde podnikat. O mezinárodní ochranu žádá poprvé, chce si zlegalizovat pobyt v České republice, aby zde vydělal nějaké peníze. Po návratu do Vietnamu by se věnoval politice (práci na úřadě) a sociální práci. Ve Vietnamu zkrachoval, má tam veliký dluh, jeho dům zabavila státní banka, nemá tak kde bydlet, z čehož má největší obavu. Dluh chce splatit ze zde vydělaných peněz. Se zastupitelským úřadem se nekontaktoval. Ve Vietnamu proti němu není vedeno žádné trestní stíhání. Hlavní důvodem podání žádosti jsou ekonomické důvody, pak by se vrátil do Vietnamu. Chce vydělat peníze, aby získal svůj dům zpět. Při zadržení policií se žalobce prokázal cizím dokladem, což policii přiznal. Po vojně pracoval na úřadě, v té době byl kandidátem komunistické strany, členem se však nestal, protože v roce 2002 nebo 2003 začal podnikat. V roce 2002 se oženil, v roce 2004 se mu narodil syn. V roce 2007 zkrachoval, proto odjel do České republiky. Přiletěl na pracovní vízum s platností do konce května 2008. Peníze si půjčil v roce 2004, 2006 a 2007, částečně od banky a částečně od kamarádů. Jeho dům zastavila státní banka, je zastavěný dům i jeho kamaráda, který si půjčil žalobce pro žalobce a jeho podnikání. Celkem si půjčil 20 000 dolarů, dosud splatil cca jednu třetinu. Odjel z Vietnamu, aby na dluh dříve vydělal. Při odjezdu měl v úmyslu se po vyděláních peněz vrátit zpět do Vietnamu. Je v kontaktu se svými rodiči, manželkou a kamarády. Představoval si, že České republice bude podnikat, otevře si obchod a pak pozve sem manželku a syna. V České republice má nějaké kamarády, měl od nich informace o zdejší životě a podnikání. Pracoval na různých místech v různých profesích. Dne 15. 3. 2014 byl zadržen policií při cestě vlakem z Domažlic do Prahy. Svého nelegálního pobytu si byl vědom. Dříve nevěděl, že může požádat o mezinárodní ochranu. Dozvěděl se to až od sociálních pracovníků po svém zadržení a zajištění a také od krajanů. Ve Vietnamu neměl problémy s policií, se státními orgány, nebyl pronásledován pro žádnou skutečnost. Obává se, že by ve Vietnamu měl těžký život, neumí vyřešit své dluhy.

Z informací o situaci ve Vietnamu sebraných žalovaným vyplývá, že místní ekonomika se opírá i o příjmy občanů pracujících v zahraničí. Palčivým problémem je nárůst počtu obyvatelstva, z něhož nemalá část má problémy se uživit. Proto politická strategie Vietnamu spočívá v mimořádné proaktivní podpoře vycestování státních občanů do zahraničí. V minulosti nebyla zaznamenána diskriminace navrátilivšího se žadatele o mezinárodní ochranu. Proklamace disentu z toho vyplývající obava z návratu do vlasti je ve většině případů žádostí o mezinárodní ochranu používána účelově. Řada občanů odjíždí do zahraničí z ekonomických důvodů a kvůli nákladům na vycestování se zadluží. Po návratu je jejich

situace v zásadě stejná, záleží, zda na své dluhy si v zahraničí vydělali. U takových osob lze očekávat opakované vycestování do zahraničí již pod jinou záminkou. Pracovní sílu ve Vietnamu představuje cca 45 mil. osob, z nichž polovina pracuje v primárním sektoru. Míra nezaměstnanosti se pohybuje kolem 3 – 4 %. Stát pečuje o osamělé ženy, seniory, osoby s duševním postižením a etnické menšiny.

Krajský soud v Praze přezkoumal v žalobou vymezeném rozsahu napadené rozhodnutí, aniž by nařizoval jednání, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle § 12 písm. b) zákona o azylu azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a zákona o azylu doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště (odstavec 1). Podle odstavce 2 za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Pro posouzení důvodnosti první žalobní námítky je podstatné, zda žalobce je příslušníkem určité sociální skupiny a zda pro tuto svou příslušnost žalobce má odůvodněný strach z pronásledování. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004-60 definoval pojem „určité sociální skupiny tak, že to „je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří“. Žalobce uvedl, že patří do „sociální skupiny“ osob, které žijí v chudobě a jsou sociálně vyloučené. I kdyby však soud připustil, že taková sociální skupina ve Vietnamu existuje, nemohl by žalobci přisvědčit, že z důvodu příslušnosti k této sociální skupině má žalobce odůvodněný strach z pronásledování. Ačkoli ve Vietnamu cca jedna pětina obyvatelstva trpí chudobou, polovina produktivního obyvatelstva pracuje v zemědělství, které není vysoce rentabilní, a stát Vietnam nemá příliš rozvinutý systém péče o chudé, neplyne ze žalovaným shromážděných informací, že by by chudobní občané Vietnamu byli nějak státními orgány pronásledováni právě pro svou nemajetnost. Takto shromážděné podklady přitom žalobce v průběhu správního řízení (poté, co s nimi byl dne 23. 4. 2014 seznámen) co do jejich úplnosti nezpochybnil a ani nežádal jejich doplnění. Pokud se žalobce obává postihu ze strany banky, u které si půjčil nemalé peníze a která mu „zabavila“ dům, tak tato obava nemůže odůvodnit strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť žalobce je i ve Vietnamu (stejně jako by tomu byl v České republice, pokud by zde měl úvěr u banky) povinen v souladu se zásadou „*pacta sunt servanda*“ dostát svým závazkům. Žalovaný tak správně dospěl k závěru, že u žalobce není naplněn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu spočívající v odůvodněném strachu z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině.

Z dikce § 14a odst. 2 zákona o azylu (viz shora) vyplývá, že výčet skutečností, které se považují za vážnou újmu a jejichž existence představuje hrozbu skutečného nebezpečí a jsou tak důvodem pro udělení doplňkové ochrany, je taxativní. Ekonomické a sociální důvody mezi ně však nepatří. Žalovaný se pečlivě věnoval tomu, zda žalobci taková vážná újma skutečně nehrozí. Dle soudu žalovaný dospěl správně k závěru, že tomu tak není. Žalovaný ke skutečnostem ad a) zjišťoval pohovorem s žalobcem, zda je nebo bylo proti němu vedeno trestní stíhání. K důvodu ad b) a c) si žalovaný opatřil zprávy o situaci ve Vietnamu. Žalovaný se k nenaplnění jednotlivých důvodů uvedených v § 14a odst. 2 zákona o azylu celkem podrobně a logicky vyjádřil v několika odstavcích odůvodnění napadeného rozhodnutí. Soud neshledal nic, co by mohl žalovanému vytknout, neboť nebezpečí chudoby není z pohledu § 14a zákona o azylu relevantní.

Závěrem soud musí vyslovit souhlas s názorem žalovaného, že žádost žalobce a jím uváděné důvody jsou ryze účelové. Žalobce měl platné pracovní vízum, avšak nedbal na dobu jeho platnosti a po jejím uplynutí pobýval na území České republiky po dobu téměř 6 let nelegálně. Žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná žalobcem má jediný účel, a to zlegalizovat pobyt na území České republiky, což sám žalobce také přiznává. Takový postup však není možný, neboť „[a]zylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na ‘složitost mechanismů’ které tento upravuje.“ – viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94.

Pro úplnost soud dodává, že v případě žalobce je na místě využití příslušných institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Zejména proto, že do České republiky přiletěl na pracovní vízum, které si však nijak neprodloužil a setrval zde nelegálně.

Žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Žalobci byl usnesením ze dne 30. 5. 2014, č. j. 45 Az 29/2014-13, ustanoven zástupcem z řad advokátů JUDr. Maroš Matiaško, advokát se sídlem Rumunská 28, 120 00 Praha 2. Odměna ustanoveného zástupce byla stanovena na 6 800 Kč, a to za dva úkony právní služby po 3 100 Kč [převzetí a příprava zastoupení, jedno písemné podání soudu (doplnění žaloby) – § 7, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném do 30. 6. 2014], k čemuž byla přičtena paušální částka jako náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Uvedená částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 23. července 2014

Mgr. Jitka Z a v ř e l o v á, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Vlasáková